

□ مصاحبه تکان دهنده دکتر محمدجواد عبدالهی رییس بازنشسته دانشکده زمین شناسی و دانشگاه چمران اهواز

20* سال قبل از آنکه جانمایی سد گتوند در سال 68 صورت بگیرد، * آمریکایی‌ها پیشنهاد داده بودند 20 کیلومتر بالاتر از مخزن فعلی، سد گتوند احداث شود. اما در آن سال‌ها مدیران شرکت مدیریت منابع آب و نیروی ایران بر این باور بودند که آمریکایی‌ها چون * می‌خواستند مخزن سد کوچک باشد، این اختلاف مکانی را مطرح کردند. لذا تصمیمشان بر این شد که دریاچه سد درست بر روی گنبدهای نمکی گچساران جانمایی شود. سال 1380 در نامه‌ای به اداره صنایع و معادن تاکید کردم که مطالعات صورت گرفته روی این سد کافی نیست. * سال 1381 به همراه مهندس شمسایی مدیرکل وقت آب و فاضلاب خوزستان موضوع را مطرح کردم که این سد مشکلاتی دارد و می‌تواند کل استان خوزستان را از نظر شوری به مخاطره بیندازد.*

* شمسایی بعدها رئیس سد گتوند شد. به او توضیح دادم که اساساً سازندگان سد مطالعات زمین‌شناسی منطقه را مدنظر قرار نداده‌اند. هیچ گزارشی از مطالعات زمین‌شناسی نداشتند. آقای شمسایی بعد از آن مشاوره گروهی 20 نفره برای مطالعات روی سد تشکیل داد گروه مطالعاتی آقای شمسایی در اولین گزارش به او نوشتند «جلوی ضرر را هر جا بگیرید منفعت است.*»

* آقای مهندس شمسایی به عنوان رئیس اداره آب منطقه خوزستان آن زمان به تمامی مقامات مملکتی نامه نوشت و از آنها خواست جلوی ساخت سد گرفته شود. نامه خطاب به رئیس‌جمهوری، وزیر نیرو، مجلس و مدیر عامل شرکت آب و نیرو (شرکت مجری)... ارسال شده بود.*

* بعد از اینکه سد ساخته شد، از قضا مهندس شمسایی را که آن زمان شهردار اهواز بود به عنوان رئیس سد انتخاب کردند! بعد از آن یکسری مشاوره از کشورهای مختلف و دانشگاه‌های ایران گرفتند و تصمیم بر این شد که پتوی رسی برای ایجاد فاصله میان لایه‌های ضخیم نمک و بستر دریاچه به وجود بیاید. رئیس سد با من تماس گرفت و پیشنهاد را مطرح کرد. آن زمان دو هزار و پانصد میلیارد تومان هزینه برای این سد صرف شده بود. من آن زمان به عنوان یکی از منتقدان دائمی ساخت این سد بودم که صدایم به گوش کسی نمی‌رسید. من با توجه به تجربه و علمی که داشتم گفتم که این کار با شکست مواجه خواهد شد. روز آبیگری فرا رسید و * رئیس‌جمهوری وقت (محمود احمدی‌نژاد) و مدیر عامل شرکت آب و نیرو نیز برای آبیگری آمدند. آن روز با من تماس گرفتند و من به عوامل شرکت آب و نیرو گفتم هر چه ماشین‌آلات در پایین دست پتوی رسی دارید جمع کنید و به بالا بیاورید چون اعتمادی به پایداری این دیواره رسی نیست و قطعاً تا یکی دو روز آینده می‌شکند و خسارت بیشتری به شما وارد می‌کند. این توصیه من را پذیرفتند و روز چهارشنبه آبیگری صورت گرفت. روز شنبه مسوول همین بخش با من تماس گرفت و خبر شکسته شدن پتوی رسی را داد و گفت چطور می‌دانستید؟*

10* روز بعد از اینکه عملیات آبیگری صورت گرفت، بخش زیرین سد که معمولاً سیستم‌های زیرین و دستگاه‌های حساس و سنسورهای کنترل است پر از نمک شده است؛ این مساله دقیقاً 10 روز بعد از آبیگری رخ داد؛ اتفاقی که مثل روز برای ما روشن بود و هر چه هشدار می‌دادیم کسی گوش نمی‌کرد. بعد از آن مطالعات نشان داد که تمامی مناطق اطراف گتوند و عقیلی، زمین‌های مرغوب کشاورزی این مناطق به دلیل گسترش نمک و تبخیر در حال شورزار شدن هستند و مردم تمام دارایی خود را دارند از دست می‌دهند و هیچ استفاده‌ای از سد و آب شور آن نمی‌توان کرد.*

* قبل از آبیگری ما بارها هشدار دادیم توربین‌هایی که برای سد خریداری شده برای آب شیرین است و شما میلیاردها میلیارد هزینه کرده‌اید برای آبی که شور خواهد شد. حالا آن توربین‌ها هم کاربردی برای آب شیرین ندارند. هم اکنون توربین‌ها از کار افتاده‌اند.*

* چندی پیش مدیر روابط عمومی شرکت آب و نیرو سد گتوند از من دعوت کرد از سد بازدید کنم. گفتند آن‌طور که شما تصور می‌کنید نمکی وجود ندارد و نهایتاً یک لایه چهارمتری نمک هست که آن را خارج می‌کنیم! با تعجب دیدم چند لایه نازک چهار تا پنج متری زده‌اند. از جوانک خواستم که محدوده 50 متری را برای گمانه‌زنی و حفاری انتخاب کند و تا عمق 50 متری نیز جلو بروند بعد متوجه خواهند شد با دریای عظیمی از نمک مواجه خواهند شد. بعد از آن مهندسان آزمایشگاه مکانیک خاک برآورد کردند که تا 93 متر ضخامت نمک است. بعد از آن دوستان ما در سد گتوند می‌گفتند ما می‌دانیم چه بلایی سر این منطقه آورده‌ایم اما تو را به خدا چیزی نگویند و رسانه‌ای نشود! * /تجارت فردا

به مجمع فعالان اقتصادی بپیوندید

✦ http://telegram.me/iran_economy_online

و دقیق‌ترین پیش‌بینی‌های اقتصادی اینجا در اینستاگرام:

✦ <https://instagram.com/paktinat.hamed?igshid=z97nhxyu259o>